

Polska onkologia zyskuje dostęp do kolejnych metod leczenia. W 2025 roku refundacją objęto 152 innowacyjne terapie, w tym 63 cząsteczko-wskazania onkologiczne – wynika ze sprawozdania z realizacji Narodowej Strategii Onkologicznej. Jednocześnie, jak wskazują onkolodzy, o ile odsetek wyleczalności nowotworów rośnie, o tyle nie wszystkie rozwiązania rozwijane z myślą o poprawie skuteczności ich leczenia spełniają pokładane w nich nadzieje.

– Nie wszystkie nowotwory udaje się wyleczyć nowymi terapiami, co nie oznacza, że nie ma postępu, bo ten jest ogromny. Onkologia rozwija się małymi krokami, ale one właśnie tworzą bardzo duży postęp. Zaczynałem swoją ścieżkę zawodową w drugiej połowie lat 70. ubiegłego wieku i od tego czasu odsetek wyleczeń jest co najmniej dwukrotnie wyższy – podkreśla prof. dr hab. n. med. Jacek Jassem, kierownik Katedry i Kliniki Onkologii i Radioterapii Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. – W tej chwili to jest ok. 60 proc., w momencie kiedy ja zaczynałem moją zawodową karierę było 25–30 proc.

Nowotwory złośliwe należą do najpoważniejszych wyzwań zdrowia publicznego w Polsce i są drugą najczęstszą przyczyną zgonów wśród dorosłych mieszkańców kraju. Każdego roku rozpoznaje się ponad 180 tys. nowych przypadków nowotworów złośliwych, a liczba zgonów przekracza 100 tys. rocznie. Wraz ze starzeniem się społeczeństwa oraz wydłużaniem długości życia prognozuje się dalszy wzrost liczby zachorowań onkologicznych w kolejnych dekadach – wskazuje raport CMKP „Wiedza, postawy i zachowania Polaków w zakresie profilaktyki onkologicznej”.

– Jest duża nadzieja, że ten postęp będzie kontynuowany, w związku z czym będzie coraz mniej nowotworów, wobec których jesteśmy bezradni – wskazuje prof. Jacek Jassem. – Niestety nadal są nowotwory, w których nie ma żadnej skutecznej terapii, oczywiście mówimy o chorobie rozsianej, bo we wczesnych stadiach zawsze mamy do czynienia z chirurgią czy radioterapią, która pozwala osiągnąć wyleczenie. Ale są nowotwory, które w stadium rozsiewu właściwie rokują beznadziejnie. Takim nowotworem jest np. rak trzustki, chociaż i tu pojawiło się światelko w tunelu. Na tegorocznym Kongresie Amerykańskiego Towarzystwa Onkologii Klinicznej pokazano lek celowany, który działa również w tym nowotworze.

Jak wskazuje Ministerstwo Zdrowia, do głównych metod leczenia nowotworów należą chirurgia, chemioterapia, radioterapia, immunoterapia, terapia celowana, leczenie hormonalne, przeszczep komórek macierzystych oraz opieka paliatywna. Rodzaj leczenia zależy od typu i stadium nowotworu oraz ogólnego stanu zdrowia. Prof. dr hab. Jacek Jassem wskazuje, że nie wszystkie opcje terapeutyczne, które były rozwijane w ostatnich latach, okazywały się skuteczne.

– Jednym z rozczarowań jest eskalowanie dawki leków cytotoksycznych, czyli chemioterapii. Wydawało się, że w ten sposób można będzie pokonać barierę oporności nowotworów, ale to się nie udało z wielu powodów. Drugim rozczarowaniem są tzw. terapie antyangiogenne. Nowotwór szybko rośnie i potrzebuje własnego unaczynienia, a te leki hamują powstawanie naczyń krwionośnych. Wydawało się, że to proste działanie – aczkolwiek jego mechanizm jest bardzo skomplikowany – pozwoli, mówiąc kolokwialnie, zagłodzić nowotwór. Bardzo wiele było nadziei z tym związanych. Pierwsze doniesienia, badania na zwierzętach i doświadczenia na ludziach były bardzo zachęcające, ale właściwie ta metoda przestała się rozwijać. Leki antyangiogenne są nadal stosowane, ale nie przyniosły tak dużego postępu, jakiego się spodziewaliśmy – mówi profesor z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

Wśród obszarów, które nie przyniosły dotąd oczekiwanego przełomu, wymienia również terapie genowe i szczepionki przeciwnowotworowe. Oba te obszary są jednak intensywnie rozwijane w medycynie.

Kategoria: Polityka Zdrowotna

Opublikowano: czwartek, 10, wrzesień 2026 12:11

Alicja Cisowska

Odsłony: 77

– Szczepionki świetnie działają w zapobieganiu chorobom zakaźnym. Nowotwór jest antygenowo różny od zdrowych komórek, więc można było się spodziewać, że podobny mechanizm zostanie tu uruchomiony. Jednak według mojej wiedzy weszła do użycia jedna szczepionka przeciwnowotworowa, która zresztą też nie jest stosowana, ponieważ dotyczyła raka gruczołu krokowego, gdzie pojawiły się skuteczniejsze, tańsze i mniej toksyczne leki. Ale szczepionki nowotworowe to jest też obszar bardzo intensywnie badany i mam nadzieję, że kiedyś usłyszymy o lekach w ten sposób działających, które wejdą do praktyki klinicznej – mówi prof. Jacek Jassem.

W tegorocznej edycji raportu „Diagnoza zmian w opiece onkologicznej i hematologicznej 2025”, przygotowanej przez zespół All.Can Polska przy udziale szerokiego grona ekspertów, wskazano, że system opieki onkologicznej zmaga się z opóźnieniami w diagnostyce, brakami kadrowymi i niedofinansowaniem procedur, które hamują pełne wykorzystanie potencjału nowych terapii. Rok 2025 przyniósł istotne ulepszenia: poszerzono katalog refundowanych badań, zaplanowano inwestycje w sprzęt, dopracowano koncepcje organizacyjne Lung Cancer Units, czyli ośrodków wyspecjalizowanych w leczeniu raka płuca. Wśród najpilniejszych wyzwań eksperci wymieniają potrzebę szybszej diagnostyki, dostępu do pełnego profilowania genomowego każdego pacjenta, odnowę systemu akredytacji laboratoriów oraz wyszkolenia nowego pokolenia diagnostów.

Źródło: Newseria